

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo branitelja

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA
O DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ
DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI,
S NACRTOM KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA**

Zagreb, lipanj, 2014. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

1. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11, 140/12., 33/13. i 148/13. - u daljem tekstu: Zakon), sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4. podstavak 1., a u vezi s člankom 58. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14).

2. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ministarstvo branitelja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) od 2004. godine kontinuirano provodi Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: Program). U sklopu dosadašnje provedbe Programa, među najuspješnije mjere ubrajaju se upravo one namijenjene zadrugama hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, te se od početka provedbe tih mjera broj zadruga hrvatskih branitelja povećao s deset (koliko ih je bilo registrirano u Republici Hrvatskoj 2004. godine) na više od 550 zadruga registriranih u 2013. godini, od čega je (do kraja 2013. godine) 445 zadruga ujedno koristilo navedene poticajne mjere iz Programa. Danas ne postoji jedinstvena evidencija braniteljskih zadruga, no, prema podacima iz evidencije Hrvatskog saveza zadruga (evidencija zadruga i zadružnih saveza po imenu - tvrtka), do 14. travnja 2014. godine u Republici Hrvatskoj registrirane su ukupno 1272 zadruge, od čega 371 u nazivu sadrži konkretnu oznaku „braniteljska zadruga“ ili „zadruga branitelja“. Dakle, braniteljske zadruge čine gotovo trećinu od ukupnog broja svih registriranih zadruga u Republici Hrvatskoj, pri čemu dodatno treba uzeti u obzir i one zadruge koje po svojim osobinama (udjelu članova s utvrđenim statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili djeteta smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata) jesu braniteljske, iako to nisu istaknule u svojem nazivu. Iz navedenog proizlazi kako više od 43% svih zadruga u Republici Hrvatskoj čine braniteljske zadruge.

Iako se tijekom godina neke od braniteljskih zadruga-korisnica potpore Ministarstva nisu uspjele održati, odnosno prestale su poslovati, prema dostupnim podacima Ministarstva, evidencije Hrvatskog saveza zadruga i Sudskog registra, od navedenog broja (445) braniteljskih zadruga koje su ostvarile potporu Ministarstva, njih 297 i dalje aktivno djeluje, te je uskladilo svoje poslovanje s izmjenama i dopunama važećih propisa koji reguliraju zadruge, a kojima su postroženi uvjeti poslovanja zadruga. Isto upućuje na održivost u više od 65% braniteljskih zadruga korisnica potpore Ministarstva, što nije zanemariv broj uzimajući u obzir cjelokupnu gospodarsku situaciju u Republici Hrvatskoj proteklih godina.

Osim novčanim potporama, Ministarstvo i na druge načine potiče i promiče rad zadruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, pa u tom cilju organizira sajmove i druga prigodna predstavljanja rada, proizvoda i usluga tih zadruga (primjerice, u sklopu obilježavanja obljetnica važnijih događaja iz Domovinskog rata, pojedinih državnih praznika i slično). Ujedno se u organizaciji Ministarstva održavaju i okrugli stolovi o aktualnim temama iz područja zadružnog poduzetništva i djelovanja braniteljskih zadruga, a u svrhu

nadograđivanja podrške hrvatskim braniteljima – zadrugarima i njihovim nastojanjima da kvalitetnim proizvodima i uslugama budu konkurentni na tržištu.

S obzirom da je protekom 2013. godine završena provedba Programa za razdoblje za koje je bio prethodno bio donesen, Ministarstvo je izradilo prijedlog novog Programa za iduće četverogodišnje razdoblje (od 2014. do 2017. godine), koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila zaključkom na sjednici održanoj 19. ožujka 2014. godine. Tim Programom također je predviđen nastavak pružanja potpore zadrugama hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz Mjeru potpore radu zadruga hrvatskih branitelja (čija se dosadašnja provedba pokazala iznimno uspješnom, a namijenjena je braniteljskim zadrugama koje započinju svoj rad), ali i kroz novu mjeru namijenjenu sufinanciranju projekata ovih zadruga ugovorenih u okviru programa Europske unije. Također, posebnim odredbama Programa predviđena je pomoć i potpora braniteljskim zadrugama kroz razne oblike suradnje s drugim institucijama.

Ujedno je Izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 140/12) provedba Programa uvrštena u Zakon kao jedna od aktivnosti koju Ministarstvo provodi u cilju očuvanja i zaštite digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u društvu, te prevladavanja i ublažavanja posljedica Domovinskog rata.

Člankom 9. važećeg Zakona o zadrugama (NN 34/11, 125/13) propisan je način registracije zadruga, odnosno da pravnu osobnost stječe upisom u sudski registar mjesno nadležnog trgovačkog suda. Sukladno važećim propisima u Republici Hrvatskoj, svaka pravna osoba koja se upisuje u sudski registar određuje odgovorne osobe za njeno upravljanje za koje je propisana obveza mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Nedavno izmijenjenim Zakonom o mirovinskom osiguranju (NN 157/13) isto je propisano i za upravitelje zadruga.

Nadalje, važeći Zakon o zadrugama definira više različitih vrsta zadruga prema pojedinim specifičnim obilježjima, no ne prepoznaje braniteljske zadruge kao zasebnu vrstu, iako bi zbog svoje posebnosti i brojnosti svakako trebale biti prepoznate. Braniteljske zadruge, od ostalih, kao jedinstveno svojstvo izdvaja činjenica da su njihovi članovi najvećim dijelom (ili u potpunosti) osobe s priznatim statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili člana obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (uglavnom djece), a koje tu svoju karakteristiku žele istaknuti u svojem imenu i djelovanju. Ne prepoznavanje ovih posebnosti i ne definiranje ovih zadruga u općem zakonu koji regulira pitanja zadruga, jedan je od razloga uređenja ovoga pitanja u Zakonu, kao *lex specialis*.

Nadalje, pojedini članovi braniteljskih zadruga, pa tako i upravitelji, su osobe kojima je, uslijed bolesti i ozljeda zadobivenih ili uzrokovanih sudjelovanjem u Domovinskom ratu, radna sposobnost smanjena, slijedom čega su pojedini od njih i korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad (djelomičnog gubitka radne sposobnosti) ili opće nesposobnosti za rad (potpunog gubitka radne sposobnosti). Usprkos navedenom oni, kao članovi i upravitelji zadruga, žele i mogu aktivno biti uključeni u društveni život te svojom aktivnošću u zadrugi nastoje prevladati određene životne poteškoće uzrokovane sudjelovanjem u Domovinskom ratu, pri čemu za svoj rad u zadrugi ne primaju nikakvu naknadu. Slijedom navedenog, a uzimajući u obzir pozitivan utjecaj rada u zadrugi na ovu populaciju (koja u određenoj mjeri, posebice kod osoba oboljelih od PTSP-a, ima i učinak radne terapije te povećava mogućnost njihove reintegracije i smanjivanja rizika od socijalne isključenosti), uočena je potreba definiranja braniteljskih zadruga kao posebnog oblika zadruga koje se ne osnivaju isključivo radi obavljanja gospodarske djelatnosti već imaju naglašen socijalni element. Pri tome treba istaknuti kako raniji propisi Republike Hrvatske, nisu priječili da članovi i upravitelji zadruge budu i osobe koje su korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad (djelomičnog gubitka radne sposobnosti) ili

opće nesposobnosti za rad (potpunog gubitka radne sposobnosti), niti im je zbog te činjenice bilo otežano poslovanje. Međutim, donošenjem novog Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 157/13), koji je u primjeni od siječnja 2014. godine, upravitelji braniteljskih zadruga u obvezi su mirovinskog osiguranja što konkretno dovodi u koliziju prava osoba, ovlaštenika prava po Zakonu s funkcijom upravitelja zadruge. Ovo se opet dalje negativno odražava na braniteljske zadruge jer dovodi u pitanje njihov opstanak. Naime, obzirom da se radi o zadrugama koje imaju obilježja socijalnog poduzetništva, pozitivni učinci djelovanja ovih zadruga su veliki jer svojim projektima i aktivnostima utječu na psihosocijalno osnaživanje svojih članova, ali i lokalne zajednice u kojoj djeluju. S druge strane važno je napomenuti da ti isti upravitelji ne primaju nikakvu naknadu, a sama zadruga ne ostvaruje značajniju financijsku dobit svojim poslovanjem.

Ujedno je uočena i potreba vođenja zasebne evidencije braniteljskih zadruga, s pripadajućim podacima o njihovim članovima i upraviteljima, budući da unatoč njihovom broju i udjelu u ukupnom broju registriranih zadruga u Republici Hrvatskoj, prema trenutno dostupnim podacima, ne postoji službeno ustrojena evidencija u kojoj bi bili objedinjeni svi potrebni podaci o braniteljskim zadrugama, odnosno iz koje bi bilo moguće izdvojiti isključivo podatke o braniteljskim zadrugama, kako bi isti bili dostupni javnosti.

Osnovna pitanja koja treba urediti Zakon su slijedeća:

- definirati braniteljsku zadrugu, pod nazivom „braniteljska socijalno-radna zadruga“, posebice u odnosu na sastav članova te ciljeve osnivanja zadruge,
- uvažiti posebnosti adresata na koje se Zakon ima primijeniti, olakšavanjem sudjelovanja u pravnom prometu odnosno pozicioniranja na tržištu u cilju poticanja na rad i korisnost u društvu,
- urediti situaciju kada upravitelj braniteljske socijalno-radne zadruge ostvaruje prava sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, na način da se ista prava uzimaju u obzir i usklade s upraviteljskom funkcijom odnosno da se ista ne gube obnašanjem dužnosti upravitelja, istovremeno imajući u vidu konkurentnost odnosno ravnopravnost zadruga na tržištu,
- propisivanjem financijskog praga ostvarene dobiti ograničiti potencijalno moguće poremećaje tržišne konkurentnosti, uslijed korištenja povoljnosti propisanih za upravitelje braniteljskih socijalno-radnih zadruga pod posebnim uvjetima,
- predvidjeti evidencije braniteljskih socijalno-radnih zadruga odnosno njihovih upravitelja,
- na braniteljske socijalno-radne zadruge predvidjeti primjenu mjera i aktivnosti programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja koje provodi Ministarstvo branitelja.

Posljedice donošenja Zakona su sljedeće:

- uvažavanjem posebnosti braniteljske populacije, olakšati im uključivanje u radne i gospodarske procese, poticanjem na rad i korisnost u cilju potpunije rehabilitacije i reintegracije u društvo,
- povećanje konkurentnosti braniteljskih socijalno-radnih zadruga i uspješnije uključivanje na tržište rada, uvažavanjem stečenih prava sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,

- ograničenje potencijalnih zlouporaba odnosno mogućih poremećaja tržišne ravnoteže i lojalne utakmice,
- jedinstvena evidencija braniteljskih socijalno-radnih zadruga, saveza i njihovih upravitelja

3. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu Zakona odnosno novih članaka koje propisuju odnosno uređuju braniteljske socijalno-radne zadruge nije potrebno osigurati dodatna sredstva, obzirom da se radi o zakonodavnom uređenju zadruga koje, kao takve, u pravnom prometu već postoje, a kojim odredbama se, uvažavanjem njihovih posebnosti, olakšava ostvarivanje pojedinačnih i zajedničkih interesa.

4. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 204. Poslovnika Hrvatskog sabora.

Hitnost u postupanju donošenja ovoga Zakona ogleda se prvenstveno u činjenici da se radi o uređivanju odnosa koji su u tijeku i koji zahtijevaju hitnu zakonodavnu intervenciju. Radi se, naime, o uređenju odnosa koji u pravnom prometu egzistiraju, no otežano, sve zbog važeće, neadekvatne regulacije zadruga u kojima je većinsko članstvo braniteljska populacija. Naime, dosadašnji zakoni koji reguliraju pitanja zadruga i obveznost mirovinskog osiguranja ne uzimaju u obzir specifičnosti ovog kruga osoba, postojećih i budućih zadrugara, čime se otežava osnivanje zadruga i ispunjenje njihove osnovne svrhe – psihosocijalna rehabilitacija. Ovo se prvenstveno odnosi na koliziju prava stečenih sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i upravljanja zadrugom. Hitnost zahtjeva i propisano povratno djelovanje odredbe koja regulira prijavu na mirovinsko osiguranje upravitelja zadruga, a koja se ima primijeniti od 01. siječnja 2014. godine, što je podrobnije obrazloženo pod točkom 5.

5. OBRAZLOŽENJE POVRATNOG DJELOVANJA ODREDBE

Odredbom članka 6. Zakona predviđa se povratno djelovanje odredbe o neobvezatnosti podnošenja prijave na mirovinsko osiguranje za upravitelja zadruga koji za obavljanje dužnosti ne prima naknadu, a zadovoljava ostale uvjete propisane Zakonom. Naime, povratno djelovanje navedene odredbe nužno je prvenstveno jer se istom uređuju trenutni dakle pravni odnosi u tijeku i potrebna je brza zakonodavna intervencija. Ove zadruge osnivaju se prvenstveno radi poboljšanja psihosocijalne rehabilitacije samih branitelja (adresata Zakona). Poticanjem na rad i korisnost djeluje se na očuvanje digniteta istih kroz njihov doprinos društvenoj zajednici, što im dalje omogućava lakšu i bržu reintegraciju u društvo.

Zadruge branitelja (iako zakonodavno nisu kao takve uređene) već postoje i djeluju na tržištu, no, sukladno postojećim propisima koji su stupili na snagu 01. siječnja 2014. godine, kako bi zadržali prava stečena po osnovi sudjelovanja u Domovinskom ratu, umirovljeni branitelji ne mogu upravljati zadrugom koju su sami osnovali odnosno za isto primati naknadu, obzirom da su u obvezi mirovinskog osiguranja. S druge, pak strane, zapošljavanje druge osobe na

mjesto upravitelja iziskuje dodatno financijsko opterećenje. Sve navedeno dovodi u pitanje njihovo adekvatno konkuriranje na tržištu, te uključivanja članova u poslove zadruga uopće. Ovo u konačnici ima negativne posljedice na rehabilitaciju braniteljske populacije, što je osnovni cilj braniteljskih socijalno-radnih zadruga.

Za napomenuti je da odredba ne dira u stečena prava adresata, upravo suprotno, u skladu je s legitimnim očekivanjem samih adresata, posebice jer su posljedice odnosno promjene koje će odredba proizvesti izvjesne i korisne za same adresate i njihova prava. Odredba je propisana s ciljem zaštite adresata i njihovih stečenih prava, pri čemu ne dira u druga prava odnosno ne remeti tržišne zakonitosti kao što su lojalna utakmica odnosno tržišna konkurentnost.

Dakle, kako bi se uvažile posebnosti ovih zadruga, pribjeglo se hitnoj dopuni Zakona, s primjenom konkretne odredbe od dana 01. siječnja 2014. godine, kao početka kalendarske godine, sve radi ograničenja određenog istim Zakonom koji propisuje da isto neće važiti ako braniteljska socijalno-radna zadruga ostvari propisani iznos godišnje dobiti od 150.000,00 kn (u kalendarskoj godini).

6. TEKST NACRTA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Nacrta konačnog prijedloga Zakona o dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA
O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA
I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

Članak 1.

U Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11, 140/12., 33/13. i 148/13.) iza članka 64., dodaje se podnaslov „BRANITELJSKA SOCIJALNO-RADNA ZADRUGA“ i članci 64.a do 64.f koji glase:

„Članak 64.a

Braniteljska socijalno-radna zadruga (u daljem tekstu: zadruga) osniva se s ciljem ostvarivanja psihosocijalnog osnaživanja i zdravstvene rehabilitacije odnosno lakše i brže reintegracije njenih članova u društvo, te uključivanja u radne i gospodarske procese članova s umanjenom radnom sposobnošću i nezaposlenih osoba.

Članak 64.b

Zadrugu čini najmanje dvije trećine osnivača ili članova koji imaju priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili status člana obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 64.c

(1) Upravitelj zadruge može biti i osoba koja ima priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod koje je utvrđena opća nesposobnost za rad, odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti ili profesionalna nesposobnost za rad, odnosno djelomični gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ako poslove upravitelja obavlja bez plaće ili naknade.

(2) Upravitelj iz stavka 1. ovoga članka nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje.

(3) Kada zadruga u kalendarskoj godini, nakon oporezivanja ostvari dobit u iznosu od 150.000,00 kuna i veću, dužna je izabrati osobu koja će profesionalno obavljati poslove upravitelja zadruge i koja se obvezno osigurava na mirovinsko osiguranje.

Članak 64.d

(1) Zadruga se slobodno udružuju i osnivaju saveze radi psihosocijalnog osnaživanja te ostvarivanja zajedničkih ideja, projekata, programa i aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

(2) Podršku i stručnu pomoć u provedbi aktivnosti koje se odnose na psihosocijalno osnaživanje pruža ministarstvo nadležno za branitelje.

Članak 64.e

(1) Zadruge su obvezne dostaviti ministarstvu nadležnom za branitelje ovjerenu izjavu upravitelja zadruge, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće ili naknade, te presliku rješenja o upisu u sudski registar nadležnog trgovačkog suda i svaku izmjenu tog rješenja, u roku od 15 dana od dana upisa.

(2) Ministar branitelja će donijeti pravilnik o vođenju evidencija svih zadruga i saveza, te službenu evidenciju njihovih upravitelja kojim će se propisati sadržaj, uvjeti, način i postupak prikupljanja podataka, njihovo vođenje i ažuriranje, te razmjenu s drugim tijelima.

Članak 64.f

U cilju povećanja konkurentnosti zadruga i njihova uspješnijeg uključivanja na tržište, na zadruge i na njene članove na odgovarajući način se primjenjuju aktivnosti i mjere utvrđene Programom stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz članka 122. stavak 6. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11, 140/12., 33/13. i 148/13.).

Članak 2.

Na pitanja koja se odnose na zadruge, a nisu uređena ovim Zakonom, na odgovarajući način se primjenjuje zakon koji uređuje pitanja zadruga.

Članak 3.

Ministar branitelja će u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik o vođenju evidencija iz članka 64.e stavak 2. ovog Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 4.

Zadruge registrirane do stupanja na snagu ovoga Zakona dužne su normativne akte uskladiti s odredbama ovoga Zakona i izvršiti upis promjena podataka koji se vode u sudskom registru, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 5.

Zadruge koje su registrirane prije stupanja na snagu ovoga Zakona, presliku rješenja i izjavu iz članka 64.e Zakona, obvezne su dostaviti ministarstvu nadležnom za branitelje u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 6.

Članak 64.c primjenjuje se od 01. siječnja 2014. godine.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA
Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

Članak 1.

Članak 64.a

Člankom se definira osnovni cilj i osnovna svrha radi koje se braniteljska socijalno-radna zadruga osniva, naglašavajući njene posebnosti.

Članak 64.b

Člankom se propisuje sastav članova u zadrugi odnosno uvjet većinskog članstva sudionika Domovinskog rata odnosno članova obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a da bi konkretna zadruga uživala posebnosti propisane ovim Zakonom.

Članak 64.c

Člankom se omogućava ne podnošenje prijave na obvezno mirovinsko osiguranje upravitelja zadruga, ako se radi o osobi koja ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu temeljem Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji s utvrđenom općom nesposobnosti za rad, odnosno potpunim gubitkom radne sposobnosti ili profesionalne nesposobnost za rad, odnosno djelomičnim gubitkom radne sposobnosti, a koja poslove upravitelja obavlja bez naknade. Ovo prvenstveno radi rješavanja kolizije stečenih prava i obveze koje za sobom povlači funkcija upravitelja zadruga. U cilju zaštite lojalne tržišne utakmice i ravnoteže isto je ograničeno financijskim pragom ostvarene dobiti, u kom slučaju zadrugom mora upravljati osoba koja će profesionalno (a ne volonterski) obavljati tu dužnost.

Članak 64.d

Članak propisuje mogućnost udruživanja zadruga, na nacionalnom i međunarodnom planu, s drugim zadrugama, a radi ostvarivanja svojih pojedinačnih i zajedničkih interesa.

Članak 64.e

Članak propisuje da će ministar branitelja donijeti pravilnik o vođenju službene evidencije zadruga, njihovih saveza i upravitelja odnosno dostavu dokumentacije i podataka Ministarstvu branitelja.

Članak 64.f

Člankom se povezuje primjena mjera i aktivnosti određenih konkretnim Programom Ministarstva branitelja na zadruga, a s ciljem poticanja uključivanja adresata u rad zadruga radi poboljšanja njihove psihosocijalne rehabilitacije i reintegracije u društvo.

Članak 2.

Člankom se propisuje primjena zakona koji regulira pitanja zadruga obzirom da su ovim zakonom, kao *lex specialis*, propisane samo one posebnosti koje imaju braniteljske socijalno-radne zadruga i rješavaju specifična pitanja odnosno probleme na koje iste nailaze u pravnom prometu.

Članak 3.

Člankom je propisan rok za donošenje pravilnika o načinu vođenja evidencija zadruga

Članak 4.

Člankom se propisuje dužnost usklađivanja pravila i drugih akata zadruga koje su već osnovane kao i izvršiti upis promjena podataka koji se vode u sudskom registru sukladno ovom Zakonu.

Članak 5.

Člankom se, u skladu s načelom jednakog postupanja i usklađenja s ovim Zakonom, već osnovane zadruge obvezuju dostaviti potrebnu dokumentaciju Ministarstvu branitelja.

Članak 6.

Člankom se propisuje retroaktivna primjena odredbe o neobvezatnosti podnošenja prijave na mirovinsko osiguranje za upravitelja zadruga koji za obnavljanje dužnosti ne prima naknadu i zadovoljava ostale uvjete propisane Zakonom. Ovo je nužno jer se istom uređuju pravni odnosi u tijeku i potrebna je brza zakonodavna intervencija. Ove zadruge osnivaju se prvenstveno radi poboljšanja psihosocijalne rehabilitacije samih branitelja (adresata Zakona). Zadruge branitelja (iako zakonodavno nisu kao takve uređene) već postoje i djeluju na tržištu, no, sukladno postojećim propisima koji su stupili na snagu 01. siječnja 2014. godine, kako bi zadržali prava stečena po osnovi sudjelovanja u Domovinskom ratu, umirovljeni branitelji ne mogu upravljati zadrugom koju su sami osnovali odnosno za isto primiti naknadu, obzirom su u obvezi mirovinskog osiguranja. S druge, pak, strane, zapošljavanje druge osobe na mjesto upravitelja iziskuje dodatno financijsko opterećenje. Sve navedeno dovodi u pitanje funkcioniranje ovih zadruga, te se negativno na rehabilitaciju braniteljske populacije, što je osnovni cilj braniteljskih socijalno-radnih zadruga.

Odredba ne dira u stečena prava adresata, upravo suprotno, u skladu je s legitimnim očekivanjem samih adresata, pri čemu ne dira u druga prava odnosno ne remeti tržišne zakonitosti kao što su lojalna utakmica odnosno tržišna konkurentnost.

S druge strane, retroaktivna primjena (od početka kalendarske godine) je bitna i zbog ograničavajućeg faktora propisanog istim člankom (članak 64.c ovoga Zakona) koji navedenu posebnost onemogućava zadrugi koja ostvari propisani iznos godišnje dobiti od 150.000,00 kn (u kalendarskoj godini).

Članak 7.

Člankom se propisuje stupanje na snagu Zakona, osmoga dana od objave istoga u „Narodnim novinama“.